

Силабус дисципліни (курсу)

«Основи економічної освіти»

Ступінь освіти: бакалавр
Освітньо-професійна програма: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Посилання на курс у системі дистанційного навчання:

Семестр: 1
Кількість кредитів: 4
Мова викладання: українська

Розклад занять: <https://kpd.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat>

Керівник курсу

П.І.П. науковий ступінь вчене звання	Гуменюк Ірина Леонтівна кандидат економічних наук доцент
Контактна інформація:	e-mail: vons-irina@ukr.net

Опис дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	підготувати студентів до навчання у закладі вищої освіти відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті Болонської декларації; допомогти студентам зрозуміти значення бухгалтерського обліку та оподаткування, фінансів та економіки, їх сучасний стан та можливі напрями розвитку; дати зрозуміти студентам, що історична еволюція бухгалтерського обліку , фінансів та економіки, як науки, розглядається не заради неї самої, а для полегшення розуміння теперішнього і передбачення майбутнього.
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	1
Форма навчання	Денна
Статус навчальної дисципліни	нормативна

Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Індекс матриці ОПП	Програмні компетентності та результати навчання
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування у професійній діяльності окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.
ЗК01.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК03.	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК06.	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
ЗК07.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
ЗК09.	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК10.	Здатність працювати у команді.
ЗК11.	Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК12.	Здатність працювати автономно.
ЗК13.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК14.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 15	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності
СК01.	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
СК02.	Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
СК03.	Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
СК05.	Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
СК09.	Здатність здійснювати ефективні комунікації.
СК10.	Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
СК11.	Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно ідвигувати свою професійну підготовку
ПР01.	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02.	Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.
ПР14.	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
ПР17.	Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
ПР18.	Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
ПР19.	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Структура курсу

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
10		6		24	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №1. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ	
4				6	Тема 1. Вища освіта в контексті Болонського процесу.	<p>Нормативно-законодавча база освіти в Україні. Структура освіти України. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні освіти. Мета та завдання вищої освіти. Принципи вищої освіти в Україні.</p> <p>Види вищих навчальних закладів. Принципи діяльності вищих навчальних закладів. Головні завдання вищого навчального закладу.</p> <p>Євроінтеграція як соціально-економічний процес. Чинники євроінтеграції вищої освіти. Хронологія подій Болонського процесу. Залучення Європейських держав у Болонський процес. Основні документи Болонського процесу. Відмінність та подібність систем вищої освіти України і Європейських держав. Стратегічні завдання реформування вищої освіти України.</p>
2		2		8	Тема 2. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою.	<p>Зміст вищої освіти в Україні. Державний стандарт освіти як основний документ, що визначає сукупність норм для освітньо-кваліфікаційного рівня. Складові державного стандарту освіти: освітня (освітньо-кваліфікаційна) характеристика: нормативна та варіативна частини змісту освіти.</p> <p>Тести як метод діагностики якості знань студентів. Нормативні та вибіркові навчальні дисципліни і порядок їх запровадження. Система планування у вищому навчальному закладі.</p>
2		2		6	Тема 3. Організація навчального процесу в ЗВО.	<p>Процес навчання як система. Рушійні сили та логіка навчального процесу. Етапи процесу навчання. Характеристика типів навчання. Основні методологічні засади та чинники</p>

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
						інтенсифікації процесу навчання. Нормативно-правова база організації навчального процесу. Форми навчання в ЗВО: денна, вечірня, заочна, дистанційна, екстернатна. Основні форми організації навчального процесу у закладах вищої освіти. Види навчальних занять: лекції, лабораторні, практичні, семінарські та індивідуальні заняття, консультації. Індивідуальні завдання. Комплексні форми організації навчального процесу. Самостійна робота студентів. Мета, завдання та види практичної підготовки студентів. Безперервність та послідовність видів практики. Система організації науково-дослідної роботи студентів.
2		2		4	Тема 4. Неформальна освіта у навчанні та здобутті додаткових навиків для роботи за фахом.	Концептуальна ідея розвитку освіти впродовж життя. Сучасні теоретичні підходи до організації неформальної освіти. Соціальні передумови розвитку неформальної освіти. Система освіти в Україні. Зарубіжний досвід становлення та використання неформальної освіти. Функції неформальної освіти у процесі професійної підготовки за фахом. Сучасні он-лайн можливості здобуття додаткових компетенцій
16		14		50	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ	
2		2		8	Тема 5. Загальна характеристика професії бухгалтера.	Історія бухгалтерського обліку. Вимоги, що пред'являються до бухгалтерів в сучасному суспільстві. Сертифікація бухгалтерів. Споріднені професії. Функції та навики, якими повинен володіти бухгалтер з метою забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємства.
2		2		6	Тема 6. Організація бухгалтерського обліку і оподаткування в Україні.	Бухгалтерський облік: сутність, значення, стандарт. Правове регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Класифікація видів обліку. Мета, завдання та принципи бухгалтерського обліку. Звітність підприємства. Бухгалтерський баланс, його зміст і побудова. Рахунки бухгалтерського обліку, їх суть, структура і будова. План рахунків бухгалтерського обліку. Форми бухгалтерського обліку. Перспективи професії. Проблеми підготовки фахівців для економічної сфери.
2				8	Тема 7. Оволодіння	Установка на навчання. Психофізіологічні

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
					тайнами професії бухгалтера, фінансиста та економіста.	основи розумової діяльності. Динаміка працездатності. Навички та вміння. Процеси переробки інформації людиною Роль планування у прийнятті управлінських рішень. Роль прогнозування у прийнятті управлінських рішень. Роль контролю у прийнятті управлінських рішень. Роль аналізу у прийнятті управлінських рішень
2		2		8	Тема 8. Раціоналізація праці та зниження затрат робочого часу в обліковому (фінансово-економічному) процесі.	Поняття та основні елементи наукової організації праці. Розробка раціональних форм розподілу і кооперації праці. Покращення організації і обслуговування робочих місць. Удосконалення методів і прийомів праці. Раціоналізація режимів праці і відпочинку. Покращення умов праці. Планування особистої роботи персоналу підприємства. Організація та раціоналізація робочих місць. Розробка ефективних систем мотивації та оплати праці. Індивідуальна та групова праця студентів. Раціоналізація праці й відпочинку студентів. Взаємозв'язок ритмічності праці та її результатів.
2		2		8	Тема 9. Ергономічні проблеми підвищення продуктивності праці та вимоги до працівників бухгалтерської (фінансово-економічної) служби.	Поняття про ергономіку. Ергономічний аналіз діяльності. Сучасні вимоги та підбір кадрів економічного відділу. Вимоги до робочого місця економіста та контроль за їх дотриманням. Порівняльна характеристика кваліфікаційних вимог економіста та бухгалтера. Порівняльна характеристика завдань та обов'язків головного економіста та начальника фінансової служби підприємства.
4		2		6	Тема 10. Аналіз господарської діяльності.	Основні поняття та роль економічного аналізу за ринкових відносин. Історія та перспективи розвитку економічного аналізу. Мета, завдання та основні категорії економічного аналізу. Зв'язок економічного аналізу з іншими науковими дисциплінами. Предмет економічного аналізу. Види й напрямки економічного аналізу. Організація аналітичної роботи на підприємстві Сенсорний аналіз, його сутність і межі застосування. Методи визначення резервів виробництва. Економічний аналіз і прийняття управлінських рішень. Організація економічного аналізу на підприємстві.
2		2		6	Тема 11. Цифрові технології у роботі	Соціальне замовлення на професійну підготовку майбутніх економістів у системі

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
					економіста як засіб неперервної освіти у підготовці фахівців економічного профілю	неперервної освіти. Концепція навчання впродовж життя як визначальний елемент стратегії Європейського Союзу щодо формування конкурентоспроможного суспільства.
26		20		74	Всього	

Політика освітнього процесу

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням

<https://kpdі.edu.ua/publicna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-instytutu>

Дотримання умов доброчесності	Дотримання положень Кодексу академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Очікування	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»» Оцінювання знань відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»».
Відвідування занять	Відвідування лекційних, практичних та семінарських занять з дисципліни є обов'язковим для всіх студентів відповідно до розкладу.
Відпрацювання пропусків занять	Студент, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. Відпрацювання пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».
Допуск до заліку	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі студенти, котрі не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до отримання заліку – форма підсумкового контролю рівня засвоєння здобувачем навчального матеріалу з окремої дисципліни виключно на підставі оцінювання усіх складових поточного контролю результатів навчальної діяльності здобувачів.
Підсумкова модульна оцінка	Результати модульного контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та доводяться до відома студентів не пізніше трьох днів з часу його проведення із внесенням результатів у документи обліку успішності студентів. Студенти, які до початку сесії мають хоча б з одного модульного контролю (змістового модуля) менше 60 балів, не одержують підсумкову оцінку і не допускаються до екзамену рішенням навчального відділу як такі, що не виконали навчальної програми з дисципліни. Деталі, щодо підсумкового модульного контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу»
Залікова оцінка	Результати заліку оцінюються за 100-бальною шкалою і відображається як підсумкова (рейтингова) оцінка з дисципліни з врахуванням оцінок за змістові модулі з відповідними ваговими коефіцієнтами, як це передбачено у схемі оцінювання (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).

Підсумкова оцінка з дисципліни	Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середня арифметична зважена з оцінок змістових модулів, включаючи екзаменаційну (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).
---------------------------------------	---

Верифікація результатів навчання

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		Не зараховано
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення дисципліни «Основи економічної освіти»:

Залік:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2 Рейтингова (підсумкова оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)							Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів) або Залік
40 %				60 %							100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	

Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначити тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захисту навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання заліку здійснюється за 100-бальною системою.

Інформаційне забезпечення курсу:

Нормативні джерела	<ol style="list-style-type: none"> 1. Господарський Кодекс України : за станом на 6 жовтня 2016 р. // Верховна Рада України / Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. №18, 19-20,21-22, із змінами і доповненнями № 4017-IX від 10.10.2024 2. Податковий кодекс України : Закон від 02.12.2010 № 2755-VI / остання редакція від 21.12.2016, чинний. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV, із змінами та доповненнями. № 3257-IX від 14.07.2023. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14 4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII.
Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мацола М.М., Деделюк В.Р. Роль вищої бізнес-освіти у набутті підприємницьких навичок. Роль інновацій в трансформації образу сучасної науки: матеріали III міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 27-28 грудня 2019 р.)/ ГО «Інститут інноваційної освіти» : наук.-навч. центр прикладної інформатики НАН України. Київ 2019. С. 200-202. 2. Кашуба О.М. Підприємництво в Україні: проблеми і перспективи розвитку. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/6_2015/24.pdf. 3. Жуков. С.А., Дюгованець О.М., Балко О.Ю. Мале підприємництво в Україні: роль, стан і перспективи розвитку в період соціально-економічних потрясінь. <i>Вісник економічної науки України</i>. 2019. № 1 (36). С. 40-43. 4. Сагайдак. Ю. Підприємницька діяльність як основна форма реалізації економічних прав людини. <i>теоретико-правовий аспект</i>. URL: https://kneu.edu.ua/get_file/6357/The%20contracts%20of%20Kievan%20Rus%20and%20Bizantium.pdf.
Додаткова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Максименко С.Д. Підприємництво: психологічні, організаційні та економічні аспекти : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ. нац. торг.- екон. ун-т. Київ : КНТЕУ, 2016. 719 с. 2. Сотник І.М., Таранюк Л.М. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: http://sites.znu.edu.ua/scienceearth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-

Pidpryyemnytstvo-torhivlya-birzhovadiyalnist.pdf.

3. Тягунова Н. М., Спориш О.А. Підприємництво і бізнес-культура. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 118 с.
4. Ярошевич Н. Б. Підприємництво і менеджмент : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2014. 408 с.

Гарант освітньої програми

Андрій ТИМКІВ

Завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування
імені С. Юрія

Андрій ТИМКІВ